

กลยุทธ์การชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

Online Instruction Coaching Strategies for Teachers in Secondary Schools

ศุภณัฐ สารรัตน์¹, บุนตริกา บุลภักดี² และ จุไรรัตน์ สูดรุง³

Supanat Sararat¹, Buntarika Bulpakdi² and Jurairat Sudrung³

^{1,2,3}คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^{1,2,3}Faculty of Education Chulalongkorn University, Thailand

E-mail: ¹6280195927@student.chula.ac.th; ²buntarika.b@chula.ac.th; ³jurairat.su@chula.ac.th

Received November 12, 2023; Revised December 8, 2023; Accepted December 9, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ 2) ศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามของการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และ 3) จัดทำกลยุทธ์การชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ประชากร คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยให้มีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 180 โรงเรียน ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน และมีผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียน 5 คน ดังนี้ ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 1 คน และครู 2 คน รวม 900 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบประเมินความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดัชนีความต้องการจำเป็น และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ภาพรวมของการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์อยู่ในระดับปานกลางและระดับมาก ซึ่งด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียน การสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และมีดัชนีความต้องการจำเป็นของการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีค่าสูงสุด คือ ด้านการเลือกแพลตฟอร์มการจัดการเรียนการสอน โดยกลยุทธ์การชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์รอง และ 29 วิธีดำเนินการ ซึ่งมีกลยุทธ์หลัก คือ 1) พัฒนานโยบายและบริหารจัดการชี้แนะการจัดการ

เรียนการสอนออนไลน์ 2) ส่งเสริมให้มีการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ และ 3) ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์บททวน เพื่อประเมินและติดตามผลการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์

คำสำคัญ: กลยุทธ์; การชี้แนะ; การเรียนการสอนออนไลน์

Abstract

The purposes of this article were 1) to study the current and desirable conditions of online instruction coaching; 2) to analyze the strengths, weaknesses, opportunities, and threats of online instruction coaching; and 3) to formulate online instruction coaching strategies for teachers in secondary schools. The research design was mixed research. The population was secondary schools under the Office of the Basic Education Commission. The sample consisted of 180 schools using multi-stage sampling. There were 5 informants per school, consisting of the school director, the deputy director of the academic administration group, the head of the learning subject group and 2 teachers, totaling 900 people. The research instruments were questionnaire and suitability assessment form of draft strategy. The statistics for data analysis were frequency, mean, standard deviation, percentage, priority need index, and content analysis.

The results found that the overall current condition was at a moderate level and the overall desirable condition was at a high level. When considering each aspect, the evaluation and assessment of instruction had the highest average value. In terms of measurement and evaluation of teaching and learning management, the average was at the highest level. The highest priority index for online instruction coaching was the selection of teaching and learning platforms. Strategies for online instruction coaching of secondary school teachers included 3 key strategies, 6 sub-strategies, and 29 procedures. The main strategies were 1) developing policies and managing online instruction coaching 2) promoting online instruction coaching, and 3) supporting re-analysis to evaluate and follow up online instruction coaching.

Keywords: Strategies; Coaching; Online Instruction

บทนำ

จากสถานการณ์ทางการศึกษาที่เกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา นั้น โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงในด้านของเทคโนโลยีสารสนเทศที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ จึงส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยตรง (Niyomrat et al., 2021) ทำให้การจัด

การศึกษาต้องมีการปรับเปลี่ยนให้ทันต่อกระแสโลกาภิวัตน์ ในบางสถาบันการศึกษาได้มีการนำเอา การเรียนรู้ออนไลน์ (Online Learning) มาช่วยในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นการขยายโอกาสใน การเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สามารถเรียนรู้ได้ทุกเวลาและทุกสถานที่ (Wayo et al., 2020) ประกอบกับ ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่รัฐบาลมีการจำกัดไม่ให้มีการ รวมกลุ่มของคนหมู่มาก เช่น การเรียนการสอนในสถานศึกษา ทำให้ Office of the Basic Education Commission (2020) กำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนทางไกล ซึ่งหนึ่งในวิธีการที่นิยมใช้ในโรงเรียน มัธยมศึกษาใช้ คือ การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์ แต่เมื่อเริ่มจัดการเรียนการสอนพบว่า เกิดปัญหาและอุปสรรคเป็นอย่างมาก จากข้อมูลในรายงานของ Office of the Education Council (2020) การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์ดังกล่าวมีปัญหาดังแต่ระดับนโยบายจนถึง ระดับปฏิบัติการ ในระดับนโยบายพบว่านโยบายของรัฐและหน่วยงานต้นสังกัดไม่เหมาะสมกับบริบทใน ทุกท้องที่ และในส่วนของระดับปฏิบัติการผู้สอนมีปัญหาในการใช้งานเทคโนโลยีในการจัดการเรียน การสอนออนไลน์ รวมทั้งการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ไม่เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนและ สภาพแวดล้อมของการเรียน นอกจากนี้ยังพบปัญหาอื่น ๆ เช่น ปัญหาด้านเทคนิค ได้แก่ เครือข่าย อินเทอร์เน็ตขาดความเสถียร หรือโรงเรียนขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ให้กับนักเรียน เป็นต้น

จากปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ทางหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ จึงได้ ค้นคว้าหาวิธีการที่จะนำมาช่วยเหลือครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนการสอนออนไลน์ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ ซึ่งหนึ่งในวิธีการที่น่าปรับใช้มากที่สุด คือ การนิเทศการสอนด้วยกระบวนการที่ หลากหลายและเหมาะสมต่อบริบทของโรงเรียน สอดคล้องกับแนวทางของ Office of the Education Council (2021) ให้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการนิเทศและการติดตามผลต่าง ๆ โดยจากข้อมูลการนิเทศการ สอนด้วยการชี้แนะ (Coaching) นั้นมีความเหมาะสมอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่ไม่สามารถจัดการเรียน การสอนในที่ตั้งได้ตามปกติ จากข้อมูลของ Gottesman & Jennings (2000) การถ่ายทอดการเรียนรู้หรือ ทักษะใหม่ให้แก่ครูและผู้บริหาร โดยเฉพาะกระบวนการปฏิบัติงานที่ไม่คุ้นเคยหรือไม่ได้ปฏิบัติอย่าง สม่ำเสมอด้วยกระบวนการชี้แนะ สามารถเกิดความคงทนในการเรียนรู้มากกว่าวิธีการอื่นถึงร้อยละ 90 อีกทั้งยังเห็นเช่นเดียวกับ Office of the Education Council (2017) ได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวโน้มของการ พัฒนาวิชาชีพครูทั่วโลก ส่วนใหญ่แต่ละประเทศจะให้ผู้บริหารหรือครูที่มีประสบการณ์สูงในโรงเรียน หรือบริบทเดียวกันมาดำเนินการเกี่ยวกับการชี้แนะ การเป็นพี่เลี้ยง หรือการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ วิชาชีพมากกว่าการฝึกอบรมแบบชุดสำเร็จที่ออกแบบโดยส่วนกลาง และจากผลการวิจัยของ Dokmai et al. (2023) พบว่า ผลการประเมินโปรแกรมพัฒนาวิชาชีพครูออนไลน์ที่ประกอบด้วยกิจกรรมการ ชี้แนะและกิจกรรมอื่น สามารถทำให้นักศึกษาครูจัดการเรียน การสอนออนไลน์เบื้องต้นได้ ทั้งที่ไม่เคย เรียนทฤษฎีที่เกี่ยวกับศาสตร์การสอน หรือผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแต่อย่างใดมาก่อน และ ผลการวิจัยของ Nernprom (2023) พบว่าการชี้แนะสามารถช่วยเหลือผู้สอนเกิดความรู้ความเข้าใจ ทักษะกระบวนการ และเจตคติต่อการจัดการเรียนการสอนออนไลน์เพิ่มขึ้น

จากเหตุผลทั้งหมดที่ได้กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเกี่ยวกับการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา พร้อมทั้งจัดทำกลยุทธ์การชี้แนะการจัดการเรียนการสอน โดยผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนออนไลน์ได้ในสถานการณ์ที่ไม่สามารถมาเรียนในที่ตั้งได้อย่างมีคุณภาพ อันจะส่งผลในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. เพื่อจัดทำกลยุทธ์การชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

1. การชี้แนะ ได้จากการสังเคราะห์แนวคิดของ Joyce & Shower (1988); Mink, Owen & Mink (1993); Beach & Reinhartz (2000); Costa & Gramston (2002); Laorueandee (2013); Wongyai & Patpol (2014); Sudrung (2016); Glickman, Gordon & Ross-Gordon (2018) พบว่ากระบวนการชี้แนะมี 6 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 การเตรียมการ ผู้ชี้แนะต้องสร้างความเข้าใจ ความพร้อม ความสัมพันธ์ในเชิงบวก และการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ให้แก่ผู้รับการชี้แนะให้ได้ เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์แนวปฏิบัติที่เหมาะสมต่อผู้รับการชี้แนะ

1.2 การวางแผน ผู้ชี้แนะต้องวางแผนรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้วยวิธีการต่าง ๆ พร้อมทั้งกำหนดวิธีการในการดำเนินงานและตัวชี้วัดในการวัดประเมินผลการปฏิบัติแก่ผู้รับการชี้แนะ

1.3 การชี้แนะ ผู้ชี้แนะจะนำเอาวิธีการหรือกลยุทธ์ต่าง ๆ ไปปฏิบัติ หรือกิจกรรมอื่นที่เหมาะสมต่อสภาพปัญหาของผู้รับการชี้แนะ โดยคำนึงถึงสภาพการปฏิบัติงานและความแตกต่างระหว่างบุคคล ในขณะที่ชี้แนะอาจเปิดโอกาสให้ผู้รับการชี้แนะตั้งคำถามเพื่อขอคำชี้แนะเพิ่มเติมได้

1.4 การประยุกต์ใช้ ผู้รับการชี้แนะนำเอาความรู้ ทักษะกระบวนการ หรือเจตคติที่ได้รับถ่ายทอดจากผู้ชี้แนะมาปรับใช้ หรือสังเคราะห์แนวปฏิบัติใหม่ และนำเอาสิ่งที่ได้จากขั้นปฏิบัติการชี้แนะมาทดลองใช้

1.5 การสะท้อนผล ผู้รับการชี้แนะได้นำเสนอข้อมูลย้อนกลับ หรือทบทวนแนวปฏิบัติ ส่งผลให้ผู้รับการชี้แนะมีการไตร่ตรองสะท้อนคิดสิ่งที่เกิดจากการชี้แนะ รวมไปถึงสิ่งที่ผู้รับการชี้แนะยังไม่เข้าใจ

1.6 การประเมินผลและติดตามผล ผู้ชี้แนะนำผลการปฏิบัติงานหรือข้อมูลส่วนอื่นที่เกิดจากการดำเนินงานมาวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบพัฒนาการ หรือการแก้ไขปรับปรุงความรู้ ทักษะ หรือเจตคติของผู้รับการชี้แนะ และยังเป็นข้อมูลย้อนกลับในการดำเนินการชี้แนะในครั้งต่อไป

2. การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ได้นำแนวคิดของ Podapol (2020) มาปรับใช้ ซึ่งมีกระบวนการอยู่ 5 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 การเลือกแพลตฟอร์มการจัดการเรียนการสอน การเลือกเทคโนโลยีที่ช่วยสร้างประสิทธิภาพในการเรียนการสอน หรือเป็นระบบการสื่อสารระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนหรือผู้เรียนด้วยกัน เพื่อสนองต่อการเรียนรู้เฉพาะตน รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรและอุปกรณ์ที่ใช้จัดการเรียนการสอน

2.2 การออกแบบบทเรียนออนไลน์ เป็นการดำเนินการต่าง ๆ ก่อนการเรียนการสอนออนไลน์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยการใช้วิธีการ การสื่อสาร สื่อและเทคโนโลยี รวมถึงการวัดประเมิน เพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนรู้อของผู้เรียน

2.3 การจัดการห้องเรียนออนไลน์ ผู้สอนจัดเตรียมเนื้อหาบทเรียนและกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ซึ่งอาจจะเป็นแบบประสานเวลาหรือต่างเวลากัน

2.4 การใช้สื่อในการเรียนการสอนออนไลน์ การใช้ตัวกลางในการสื่อความหมายกับผู้เรียน และเป็นช่องทางให้ผู้สอนสามารถเผยแพร่สาระความรู้และจัดเก็บความรู้ได้ โดยสื่อกลางเหล่านั้นอาจเป็นอุปกรณ์หรือวิธีการต่าง ๆ ที่สามารถใช้ในการเรียนการสอนออนไลน์ได้

2.5 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน การวัดประเมินเพื่อตรวจสอบผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยสามารถทำได้ 2 รูปแบบ คือ 1) การวัดประเมินรูปแบบดั้งเดิม และ 2) การวัดประเมินตามสภาพจริง โดยให้เหมาะสมกับบริบทออนไลน์

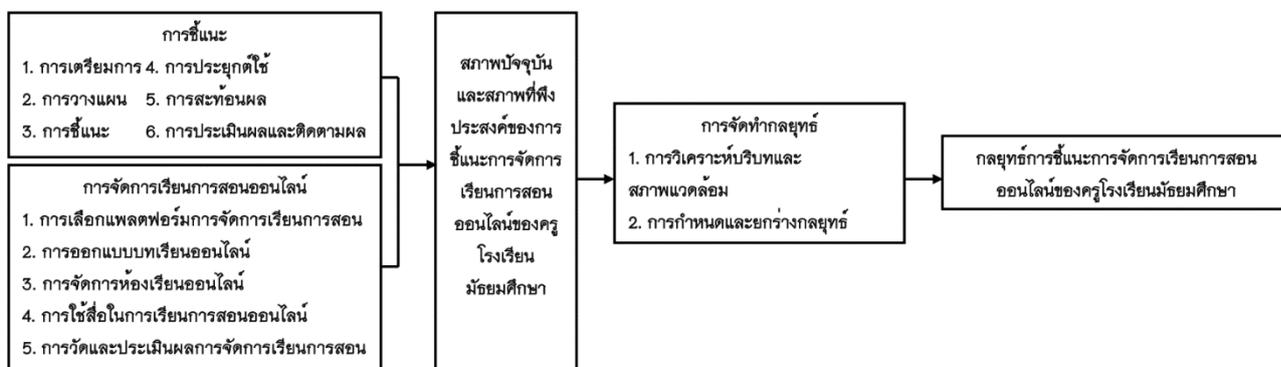
3. การจัดทำกลยุทธ์ ได้นำแนวคิดของ Siribanpitak (2009) มาปรับใช้ ซึ่งมีองค์ประกอบอยู่ 2 ส่วน ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์บริบทและสภาพแวดล้อม โดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม (SWOT Analysis) จากการหาดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified})

3.2 การกำหนดและยกร่างกลยุทธ์ด้วยวิธี TOWS Matrix โดยการจับคู่กลยุทธ์ 4 คู่ ได้แก่ กลยุทธ์ S-O, กลยุทธ์ S-T, กลยุทธ์ W-O และกลยุทธ์ W-T จากการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

กรอบแนวคิดการวิจัย

งานวิจัยนี้ เป็นการศึกษาเชิงผสมวิธี (Mixed Method Research) ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย จากการสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับการชี้แนะของ Joyce & Shower (1988); Mink, Owen & Mink (1993); Beach & Reinhartz (2000); Costa & Gramston (2002); Laorueandee (2013); Wongyai & Patpol (2014); Sudrung (2016); Glickman, Gordon & Ross-Gordon (2018) และนำแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของ Podapol (2020) โดยมีรายละเอียด ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงผสมวิธี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,358 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 180 โรงเรียน ด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) ซึ่งมีวิธีการ ดังนี้ 1) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Weiers (2005) 2) แบ่งประชากรตามขนาดโรงเรียนแต่ละขนาด 3) กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 1 และ 4) ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามที่กำหนด โดยมีผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียนมีจำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน, รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ, หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 1 คน และครู 2 คน รวมทั้งสิ้น 900 คน

ตารางที่ 1 สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ขนาดโรงเรียน	จำนวนประชากร	ร้อยละ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	941	39.92	72
ขนาดกลาง	722	30.64	55
ขนาดใหญ่	221	9.36	17
ขนาดใหญ่พิเศษ	474	20.10	36
รวม	2,358	100.00	180

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด ได้แก่ 1) แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended Question) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) หากมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่า ข้อคำถามนั้นมีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และนำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความชัดเจนมากขึ้น 2) แบบประเมินความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์ ด้วยการนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามไปวิเคราะห์ผล เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามจาก SWOT Analysis แล้ว นำข้อมูลดังกล่าวไปยกร่างกลยุทธ์ตามแนวคิด TOWS Matrix จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ เพื่อนำร่างกลยุทธ์มาปรับปรุงให้เหมาะสมมากขึ้นตามข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 180 โรงเรียน ทำให้มีผู้ให้ข้อมูล จำนวน 900 คน ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ ถึงเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566 ซึ่งได้รับแบบสอบถามตอบกลับเป็นจำนวน 712 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 79.11 นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจะใช้ความถี่และร้อยละ และการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็นของ Wongwanich (2019) เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อจัดทำเป็นกลยุทธ์ โดยใช้แนวคิด TOWS Matrix และวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันของการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาทางด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.58$, S.D. = 1.19) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้าน การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.85) และในส่วนดัชนีความต้องการจำเป็นของการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภาพรวมมีค่า 0.283 โดยด้านที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด คือ ด้านการเลือกแพลตฟอร์มการจัดการเรียนการสอน ($PNI_{\text{modified}} = 0.317$) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นในภาพรวมของการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

การชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modified	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ		
1. การเลือกแพลตฟอร์มการจัดการเรียนการสอน	3.17	1.25	ปานกลาง	4.18	0.90	มาก	0.317	1
2. การออกแบบบทเรียนออนไลน์	3.40	1.20	ปานกลาง	4.22	0.89	มาก	0.242	5
3. การจัดการห้องเรียนออนไลน์	3.25	1.22	ปานกลาง	4.23	0.86	มาก	0.300	3
4. การใช้สื่อในการเรียนการสอนออนไลน์	3.33	1.16	ปานกลาง	4.18	0.89	มาก	0.255	4
5. การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน	3.58	1.19	มาก	4.25	0.85	มาก	0.312	2
รวม	3.28	1.12	ปานกลาง	4.21	0.88	มาก	0.283	

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยวิธี SWOT Analysis ในภาพรวมของการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา มีประเด็นที่เป็นจุดแข็ง 59 ประเด็น จุดอ่อน 32 ประเด็น โอกาส 11 ประเด็น และภาวะคุกคาม 18 ประเด็น

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่ากลยุทธ์การชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยนำจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคามมาวิเคราะห์เนื้อหาตามแนวคิด TOWS Matrix พบว่ากลยุทธ์ดังกล่าว ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์รอง และ 29 วิธีดำเนินการ ดังนี้

กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนานโยบายและบริหารจัดการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ มี 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์รองที่ 1 ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดเป้าหมายให้เหมาะสมต่อการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ มี 4 วิธีดำเนินการ และกลยุทธ์รองที่ 2 สนับสนุนการวางแผนดำเนินงานชี้แนะและบริหารจัดการทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ มี 7 วิธีดำเนินการ

กลยุทธ์หลักที่ 2 ส่งเสริมให้มีการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ มี 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์รองที่ 1 ส่งเสริมการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์อย่างเป็นระบบ มี 6 วิธีดำเนินการ และกลยุทธ์รองที่ 2 ส่งเสริมให้มีการปรับประยุกต์การชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ มี 4 วิธีดำเนินการ

กลยุทธ์หลักที่ 3 ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์บททวน เพื่อประเมินและติดตามผลการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ มี 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์รองที่ 1 สนับสนุนให้มีการทบทวนข้อมูลการสะท้อนผลการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ มี 4 วิธีดำเนินการ และกลยุทธ์รองที่ 2 ส่งเสริมการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากระบวนการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ มี 4 วิธีดำเนินการ

และในส่วนการประเมินความเหมาะสมของร่างกลยุทธ์จากผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่ากลยุทธ์หลัก กลยุทธ์รอง และวิธีดำเนินการมีความเหมาะสมทั้งหมด

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้มีการแบ่งประเด็นการอภิปรายผลการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้
ตอนที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และคำตัดสินความต้องการจำเป็นในการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

สภาพปัจจุบันของการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่า ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นวิธีการใหม่ที่นำมาใช้ในช่วงเวลาที่ไม่สามารถจัดการศึกษาในรูปแบบปกติได้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนและผู้สอนไม่ได้อยู่ในบริเวณหรือพื้นที่เดียวกัน เพื่อให้การวัดประเมินผลยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาผู้เรียนให้ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ได้มากที่สุด จึงจำเป็นต้องมีการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้และต้องมีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนและสามารถใช้งานได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ Office of The Basic Education Commission (2020) ได้กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนออนไลน์ช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ซึ่งเน้นให้ครูผู้สอนออกแบบการวัดประเมินผลตามสภาพจริง โดยนำเอาเทคโนโลยีที่ใช้งานด้วยระบบอินเทอร์เน็ตมาปรับใช้ รวมถึงการประเมินร่วมกับวิธีการอื่น ๆ เช่น รูปแบบการประเมินด้วยวิธี On-hand และยังมีความเห็นเช่นเดียวกับ Thailand Development Research Institute (2020) การเรียนการสอนออนไลน์ทำให้การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอนลดลง ทำให้ผู้สอนต้องเน้นให้เกิดการประเมินระหว่างเรียนเป็นหลัก โดยอาจจะเป็นแบบทางการและไม่ทางการ เช่น การประเมินการตอบโต้ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน หรือการประเมินอัตราการเข้าเรียน เป็นต้น

สภาพที่พึงประสงค์ของการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่า ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่ผู้เรียนและผู้สอนไม่ได้เผชิญหน้ากันโดยตรง อาจจะทำให้สภาพแวดล้อมบางส่วนไม่เหมือนกับการเรียนการสอนแบบปกติ และจากสถานการณ์ที่ทำให้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนอย่างฉับพลัน ทำให้ผู้สอนไม่สามารถปรับวิธีการสอน

หรือวิธีการวัดและประเมินผลได้ทันที จึงทำให้ต้องมีการช่วยเหลือหรือส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถมีศักยภาพในการสอนหรือการวัดประเมินผลแบบออนไลน์เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Boonnak et al. (2021) กระบวนการพัฒนาอาจารย์ผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนการสอนออนไลน์ได้ ประกอบด้วย การสาธิต การสอน การอบรมการใช้งานอุปกรณ์ และการศึกษาค้นคว้า ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการชี้แนะ และผลการวิจัยสรุปได้เบื้องต้นพบว่าการประเมินเกี่ยวกับผลการดำเนินการพัฒนาอาจารย์ตามองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ซึ่งด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวัดประเมินผลการเรียนการสอน

ดัชนีความต้องการจำเป็นในการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่า ด้านการเลือกแพลตฟอร์มการจัดการเรียนการสอน มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าผู้สอนมีความจำเป็นอย่างมากที่จะเลือกใช้เครื่องมือ แอปพลิเคชัน หรือแพลตฟอร์มให้เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมของผู้เรียน และบริบทอื่น ๆ เช่น เทคนิคการสอน เนื้อหาของรายวิชา หรือรูปแบบการวัดประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ที่ผู้สอนได้ตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้ให้ได้มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Satsin & Wongwisukul (2021) เมื่อผู้สอนใช้เครื่องมือในการเรียนการสอนออนไลน์ที่เหมาะสมต่อบริบทของรายวิชาและเทคนิคการจัดการเรียนการสอนจะทำให้ผู้เรียนมีความใฝ่เรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนออนไลน์ที่มากขึ้น และผู้สอนสามารถพัฒนาตนเองให้ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีข้างต้นในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความเห็นเช่นเดียวกับการศึกษาของ Kongmaus (2013) ผู้สอนพัฒนาตนเองเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีหรือแอปพลิเคชันการเรียนการสอนออนไลน์มาใช้ให้เหมาะสมกับวิธีการสอน กิจกรรมการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม และจุดประสงค์การใช้งานของเครื่องมือเหล่านั้น จะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียน

ตอนที่ 2 การนำเสนอกลยุทธ์การชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา

กลยุทธ์หลักที่ 1 พัฒนานโยบายและบริหารจัดการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์รองที่ 1 ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดเป้าหมายให้เหมาะสมต่อการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ประกอบด้วยวิธีดำเนินการ 4 วิธี ดังนี้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการเริ่มต้นในการชี้แนะควรมีแนวทางชัดเจน โดยมีการออกแบบวิธีการที่เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียน และการดำเนินนโยบายที่เกิดจากการประสานความร่วมมือของผู้สอนและผู้บริหาร สอดคล้องกับ Rittikoop (2019) ปัจจัยที่สนับสนุนการชี้แนะให้ประสบผลสำเร็จต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้บริหาร ผู้ชี้แนะ และผู้สอน และในการวางแผนการดำเนินงานการออกนโยบายเบื้องต้น โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นหรือปัญหาที่เกิดขึ้น และเช่นเดียวกับงานวิจัยของ Somjettana & Amornsiriphong (2021) การขับเคลื่อนนโยบายเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น

พื้นฐาน มีระดับการดำเนินงานในระดับมากที่สุด ซึ่งเป็นการสะท้อนว่าผู้บริหารของหน่วยงานทางการศึกษาแต่ละระดับควรจะต้องมีการวางแผนในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ไม่ว่าจะเป็นการวางแผนเชิงนโยบาย การวางแผนเกี่ยวกับทรัพยากร การพัฒนาบุคลากร เป็นต้น

กลยุทธ์รองที่ 2 สนับสนุนการวางแผนดำเนินงานชี้แนะและบริหารจัดการทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ประกอบด้วยวิธีดำเนินการ 7 วิธี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินงานเกี่ยวกับการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ต้องมีการเตรียมการบริหารจัดการทรัพยากร อุปกรณ์ และวัสดุต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เกื้อหนุนให้สามารถจัดการเรียนการสอนออนไลน์ได้โดยที่ไม่เกิดการขาดช่วงหรือดำเนินการได้อย่างไม่ขัดข้อง สอดคล้องกับ Organization for Economic Cooperation and Development (2022) ในการระบาดของโรค COVID-19 ทำให้รัฐบาลของประเทศต่าง ๆ เลือกใช้การเว้นระยะห่างทางสังคม จึงไม่สามารถจัดการศึกษาในรูปแบบปกติได้ ส่งผลให้มีการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ รวมถึงการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องด้วย โดยเฉพาะกรณีเหตุ การชี้แนะ หรือการสนับสนุนอื่น เพื่อช่วยเหลือให้ผู้สอนและบุคลากรสามารถดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ได้อย่างราบรื่น และโรงเรียนควรที่จะต้องมีการสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกหรือองค์กรอื่นที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี เพื่อให้โรงเรียนได้สามารถนำปรับใช้กับกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการสอน กิจกรรมการชี้แนะ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ Office of the Basic Education Commission (2022) การพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและองค์กรภายนอกโดยนำเอาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาปรับใช้ในการเรียนการสอน อีกทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรหรือเทคโนโลยีที่ดี จะส่งเสริมให้การดำเนินงานชี้แนะหรือการดำเนินการอื่นได้อย่างตรงเป้าหมายและให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

กลยุทธ์หลักที่ 2 ส่งเสริมให้มีการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์รองที่ 1 ส่งเสริมการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์อย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยวิธีดำเนินการ 6 วิธี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาต้องมีการจัดโครงสร้างการดำเนินงานด้วยการคัดเลือกหรือแต่งตั้งบุคลากรภายใน หรือบุคคลภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญ หรือทักษะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ หรือสามารถชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ด้วยเทคนิคหรือวิธีการต่าง ๆ ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพได้ สอดคล้องกับ Office of the Education Council (2022) โรงเรียนต้องมีการสรรหาหรือพัฒนาบุคลากรที่มีประสบการณ์ความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์มาชี้แนะผู้สอน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pasatcha (2020) ครูที่ผ่านกระบวนการชี้แนะจะมีสมรรถนะในการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศกับการจัดการเรียนรู้อัตโนมัติที่ 21 โดยภาพรวมและรายบุคคลเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

กลยุทธ์รองที่ 2 ส่งเสริมให้มีการปรับประยุกต์การชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ประกอบด้วยวิธีดำเนินการ 4 วิธี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการปรับประยุกต์ในการชี้แนะเป็นการเชื่อมโยงความรู้ใหม่เพื่อทบทวนและค้นหาแนวทางการพัฒนาเป็นของตนเอง โดยผู้ชี้แนะมีหน้าที่สำคัญในการกระตุ้นให้ผู้รับการชี้แนะเกิดไฟรู้และเน้นลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้รับรู้ถึงข้อบกพร่องหรือข้อดีใน แต่ละวิธีการที่ได้ลงมือไป และนำไปสะท้อนผลเพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดกับสภาพแวดล้อมของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในแต่ละรายวิชา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Dokmai et al. (2023) การนำ กลยุทธ์การชี้แนะมาปรับประยุกต์ใช้ โดยมีการนำกิจกรรมที่หลากหลายมาช่วยเหลือแก่นักศึกษาครู ดังนี้ การศึกษาด้วยตนเองจากแพลตฟอร์มการศึกษาออนไลน์ การสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญการสะท้อนคิด การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ การปฏิบัติการสอนแบบจุลภาคออนไลน์ การวิพากษ์ผลการสอน และการให้ผลย้อนกลับ เป็นต้น โดยนักศึกษาครูที่ผ่านการใช้โปรแกรมดังกล่าวสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้และปฏิบัติการสอนออนไลน์ได้อยู่ในระดับดี

กลยุทธ์หลักที่ 3 ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์ทบทวน เพื่อประเมินและติดตามผลการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์รอง ได้แก่ กลยุทธ์รองที่ 1 สนับสนุนทบทวนข้อมูลการสะท้อนผลการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ประกอบด้วยวิธีดำเนินการ 4 วิธี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้ชี้แนะต้องมีกิจกรรมหรือวิธีการในทำให้ผู้รับการชี้แนะสามารถค้นพบการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง และเพื่อให้กิจกรรมที่จัดในครั้งต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้นจึงจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนา โดยปรับประยุกต์จากปัญหาที่พบและสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ เช่นเดียวกับ Knight (2009) การให้ข้อมูลย้อนกลับจะทำให้ทราบถึงพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมของผู้รับการชี้แนะ และเป็นประโยชน์ต่อการนำข้อมูลดังกล่าวไปปรับปรุงหรือพัฒนาให้เหมาะสมต่อผู้รับการชี้แนะต่อไป และยังพบว่ากระบวนการประเมินผลและติดตามผลยังสามารถช่วยพัฒนาทักษะการชี้แนะของผู้รับการชี้แนะได้ดีมากขึ้น ซึ่งมีความเห็นเช่นเดียวกับงานวิจัยของ Rattanaphan, Jaroensuk & Boonchit (2022) เมื่อมีการประเมินผลและติดตามผลของการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงพบว่าผู้ชี้แนะมีทักษะการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยงที่เพิ่มขึ้นก่อนการประเมินผลและติดตามผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

กลยุทธ์รองที่ 2 ส่งเสริมการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากระบวนการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ประกอบด้วยวิธีดำเนินการ 4 วิธี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเมื่อการดำเนินการชี้แนะไปเป็นเรียบร้อยแล้วต้องมีการตรวจสอบว่าสิ่งที่ได้ทำไปนั้นบรรลุต่อจุดประสงค์ หรือผู้สอนมีพัฒนาการเพิ่มขึ้นหรือไม่ จะต้องมีการติดตามผลและประเมินผล ดังนั้นปัญหาของการเรียนการสอนออนไลน์ที่ประสบความสำเร็จน้อย เนื่องจากส่วนใหญ่สถานศึกษาขาดการประเมินผลและติดตามผล สอดคล้องกับ Costa and Garmton (2002) การติดตามผลของการชี้แนะจะทำให้ทราบถึงขั้นตอนที่บรรลุวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติการชี้แนะ และเช่นเดียวกับ Maneeon (2017) การชี้แนะเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากตัดสินใจที่ผ่านการประเมินผลว่าเมื่อปรับการเรียนการสอนให้นำไปสู่การเรียนรู้แบบนำตนเอง

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้มีองค์ความรู้ใหม่ที่ค้นพบมีอยู่ 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 กระบวนการชี้แนะที่มาจากการสังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการหลายท่าน ซึ่งสามารถนำเอากระบวนการดังกล่าวไปใช้ประยุกต์ใช้ในการช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพผู้สอนทั้งในการเรียนการสอนปกติหรือการเรียนการสอนออนไลน์ได้ และส่วนที่ 2 กลยุทธ์ที่ใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดกระบวนการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า มีกลยุทธ์หลักอยู่ 3 ประเด็น ซึ่งเป็นกลยุทธ์ที่สามารถพัฒนาเป็นแนวทางปฏิบัติงานด้านการชี้แนะในรูปแบบวงจรต่อเนื่องได้

สรุป

การนิเทศการสอนในช่วงสถานการณ์ที่ไม่สามารถเข้ามาปฏิบัติงานในพื้นที่บริเวณโรงเรียนได้ตามปกติ นั้น ไม่สามารถดำเนินการได้หรือดำเนินการได้อย่างลำบาก ทำให้การจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ ต้องมีการปรับปรุงพัฒนากลยุทธ์ใหม่ เพื่อให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิผลสูงสุด ทำให้มีความจำเป็นต้องนำเอากระบวนการชี้แนะมาประยุกต์ในการวิจัยครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ คือ ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นควรดำเนินการ ดังนี้ ควรจัดให้มีการช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพของผู้สอนในด้านนี้ด้วยการชี้แนะที่มีวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสมต่อการเรียนการสอนออนไลน์และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างของผู้เรียน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ภาพรวมของการวิเคราะห์ SWOT Analysis ประเด็นที่เป็นจุดอ่อนมากที่สุด คือ ด้านการออกแบบบทเรียนออนไลน์ และประเด็นที่เป็นภาวะคุกคามมากที่สุด คือ ด้านการเลือกแพลตฟอร์มการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นควรดำเนินการ ดังนี้ หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอ เพื่อช่วยเหลือผู้สอนและผู้เรียนสามารถเข้าถึงทุกแพลตฟอร์มได้อย่างทั่วถึง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า กลยุทธ์การชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์หลัก 6 กลยุทธ์รอง และ 29 วิธีดำเนินการ ดังนั้นควรดำเนินการ ดังนี้ โรงเรียนควรนำเอากลยุทธ์ไปปรับใช้ในการกำหนดแนวทางการดำเนินการชี้แนะให้เหมาะสมต่อความแตกต่างของผู้สอนที่เป็นผู้รับการชี้แนะแต่ละบุคคลได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษากลยุทธ์การชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาแต่ ละขนาด

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับผลของการนำกลยุทธ์การชี้แนะการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ ของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อเกิดสถานการณ์ที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนในที่ตั้งได้

References

- Beach, D. M., & Reinhartz, J. (2000). *Supervisory Leadership: Focus on Instruction*. Boston: Allyn and Bacon.
- Boonnak, S., Phupimthong, B., Tanpan, J., Lawansiri, P., & Anonchan, S. (2021). A Model of Online Instructional Development of Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus. *Journal of Srilanchang Review*, 7(2), 53–70.
- Costa, A. L., & Garmton, R. J. (2002). *Cognitive Coaching : A Foundation for Renaissance School* (2nd ed.). Massachusetts: Christopher–Gordon.
- Dokmai, P., Supprakob, S., Potisart, J., & Prachopchok, P. (2023). The Development of Online Teacher Professional Development Program to Enhance Learning Management Ability in STEM Education of Freshman Science Student Teachers. *STOU Education Journal*, 16(1), 176–194.
- Glickman, C. D., Gordon, S. P., & Ross–Gordon, J. M. (2018). *Supervision and Instructional Leadership* (10th ed.). New York: Pearson.
- Gottesman, B. L., & Jennings, J. O. (2000). *Peer Coaching for Educators* (2nd ed.). Lancaster: Technimic.
- Joyce, R. B., & Shower, B. (1988). *Student Achievement Though Staff Development*. New York: Longman.
- Knight, J. (2009). *Coaching: Approaches and Perspectives*. California: Corwin.
- Kongmanus, K. (2018). Digital Learning Tools: Ways of Digital Education Era. *Journal of Education Naresuan University*, 20(4), 279–290.
- Laorueandee, W. (2013). *Instructional Supervision and Coaching Science of Professional Development: Strategic Theory to Practice* (12th ed.). Nakhornprathom: Silpakorn University Press.
- Maneeon, S. (2017). The Teacher Development in the 21st Century with Coaching Technique. *Journal of Education Silapakorn University*, 15(2), 61–73.

- Mink, O. G., Owen, K. Q., & Mink, B. P. (1993). *Developing High Performance People: The Art of Coaching* (3rd ed.). Massachusetts: Addison–Wesley Publishing.
- Nernprom, A. (2023). The Development of Blended Supervision Process with Cooperative Supervision to Enhance Learning Management Competencies of Vocational Teachers in Industrial and Community Education Colleges in The Southern Area. *Institute of Vocational Education Southern Region 1 Journal*, 8(1), 13–22.
- Niyomrat, P., Artpairin, J., Watcharakan, P., & Raksatan, C. (2021). Online Teaching Format under The Circumstances of Coronavirus Disease 2019 (COVID–19). *Journal of Human Society*, 11(2), 1–16.
- Office of the Basic Education Commission. (2020). *Guidelines for Teaching of Schools Under The Office of The Basic Education Commission In The Situation of The Pandemic Coronavirus Disease 2019 (COVID–19), Academic Year 2020*. Bangkok: Department of Academic Affair and Educational Standard.
- Office of the Basic Education Commission. (2022). *Basic Educational Development Plan (2023 – 2027)*. Bangkok: Department of Policy and Basic Educational Plan.
- Office of the Education Council. (2017). *The National Education Plan 2017 –2036*. Bangkok: Prikwarn Graphic.
- Office of the Education Council. (2020). *Online Learning in The COVID–19 Pandemic Era: Crisis or Opportunity of Thai Education*. Bangkok: Department of Educational Standards and Learning Development.
- Office of the Education Council. (2021). *Learning Model for Students at The Basic Education Level in COVID–19 Pandemic Situation*. Bangkok: Prikwarn Graphic.
- Office of the Education Council. (2022). *Model of Learning Management by Digital Platforms with The Participation of The Private Organizations*. Bangkok: 21 Century.
- Organization for Economic Cooperation and Development. (2022). *A framework to Guide An Education Response to The COVID–19 Pandemic of 2020*. Retrieved July 8, 2023, from https://drive.google.com/file/d/1O1hZMx32LIVabpfhPg_dSO9hlgIsmhLi/view?fbclid=IwAR13qE5B2G5xvupngwSx2n5U-c-7CoH4f6zrVBfEV6EJtzCdveqhMCXdWWw.
- Pasatcha, P. (2020). A Development of Pracharath Schools Master Teachers by Integrating Information Technology and 21st Century Skills Learning Management Through Coaching and Mentoring System. *Journal of Teacher Professional Development*, 1(1), 32–44.

- Podapol, C. (2020). *Online Learning Management: New Normal of Education*. Retrieved March 13, 2021, from <https://slc.mbu.ac.th/article/28181>
- Rattanaphan, N., Jaroensuk, B., & Boonchit, Y. (2022). A Development of Internal Supervision Manual Through A Guiding Process And Mentoring System of Basic Education Schools Under The Chanuanniphan Network, Surat Thani Primary Educational Service Area Office 3. *Journal of MCU Ubon Review*, 7(3), 741–754.
- Rittikoop, W. (2019). Instructional Coaching: Guidelines for The Development of Teacher’s Instruction. *Ratchaphruek Journal*, 17(1), 1–10.
- Satsin, T., & Wongwiseskul, S. (2021). Lessons Learned from Online Teaching: Challenges for Teachers under COVID – 19 Situations. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*, 22(1), 1–9.
- Siribanpitak, P. (2009). *Educational Administration and Management for A Small World*. Bangkok: Prikwarn Graphic.
- Somjettana, M., & Amornsiriphong, S. (2021). The Implementation of Thailand’s Basic Education Institutional Policy During The Coronavirus Disease Pandemic (COVID–19). *Silpakorn Educational Research Journal*, 13(2), 443–460.
- Sudrung, J. (2016). *In School Supervision*. Bangkok: Danex.
- Thailand Development Research Institute. (2020). *How to Teaching in The COVID–19 Situation: from Foreign to Thai Lessons*. Retrieved June 19, 2023, from <https://tdri.or.th/2020/05/examples-of-teaching-and-learning-in-covid-19-pandemic/>
- Wayo, W., Charoennukul, A., Kankaynat, C., & Konyai, J. (2020). Online Learning under The COVID–19 Epidemic : Concepts and Applications of Teaching and Learning Management. *Regional Health Promotion Center 9 Journal*, 14(34), 285–298.
- Weiers, M. R. (2005). *Introduction to Business Statistics* (5th ed.). Pennsylvania: Brooks/Cole.
- Wongwanich, S. (2019). *Need Assessment Research* (4th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Wongyai, W., & Patpol, M. (2014). *Cognitive Coaching* (3rd ed.). Bangkok: Jaransanitwong Press.